

... mot mobbing og rasisme

RETNINGSLINJER I FORHOLD TIL SEKSUELL TRAKASSERING

Idretts glede for alle....

Basert på retningslinjer vedtatt av Idrettsstyret (NIF) 13.06.00 og Idrettsstyrets (NIF) vedtak om politiattest 10.-11.03.08.

Bakgrunn

De fleste mennesker opplever det som motiverende å få ros, oppmuntring eller en klapp på skulderen. Det er selvfølgelig både riktig og viktig å vise omtanke, gi oppmerksomhet og oppmuntring. Retningslinjene må ikke oppfattes som et forsøk på å fjerne dette.

Disse retningslinjene er utarbeidet for å etablere et miljø i klubben hvor ingen skal oppleve uønsket seksuell tilnærming. Samtidig er retningslinjene utarbeidet for å gi et signal til nærmiljøet om hvilke grenser vi setter i klubben på dette området - og hvordan vi ønsker å omgås.

Idrettsstyret vedtok på styremøte 10. og 11. mars 2008 – basert på de endringer som er gjort av Justis- og politidepartementet om hjemmel til å kreve politiattest (ref. endring i strafferegistreringsforskriften § 12, første ledd, nr. 4, ny bokstav p, av 2006) – å pålegge klubbene å kreve politiattest for forhold som omhandler overgrep mot mindreårige. Kravet om politiattest gjelder alle som i vesentlig grad innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige - uavhengig av om vedkommende er ansatt, tar oppdrag eller er frivillig i klubben. Vi som klubb tilsluttet NIF (Norges Idrettsforbund) har innført krav om politiattest basert på de retningslinjer som foreligger fra NIF.

Hva er seksuell trakassering?

Seksuell trakassering kan defineres som “uønsket seksuell oppmerksomhet” eller “uønskede seksuelle tilnærmelser”. En kan skille mellom alvorlige og mindre alvorlige former for seksuell trakassering. Under betegnelsen mindre alvorlige former for seksuell trakassering kan nevnes gjentatte uønskede seksuelle hentydninger om kropp, utseende, klær, privatliv eller seksuell legning. Slike hentydninger kan for eksempel være blikk, bemerkninger, fleip eller erting.

Alvorlige former for seksuell trakassering kan være eksempler som uønskede telefonsamtaler eller brev med seksuelt innhold, fotografering i forbindelse med skifting/dusjing, uønskede forslag eller invitasjoner om seksuelle tjenester eller et seksuelt forhold - og å bli “plukket” på eller utsatt for annen uønsket kroppsberøring av seksuell karakter.

Voldtekt eller voldtektsforsøk er de alvorligste formene for seksuell trakassering. De mindre alvorlige formene for seksuell trakassering er subjektive og situasjonsbetingede opplevelser. Situasjonene kan for mange være ubehagelige og oppleves som seksuell trakassering. Andre vil ikke oppfatte slike situasjoner som seksuell trakassering. De alvorligste formene for seksuell trakassering betraktes som klare overgrep. Ingen former for seksuell trakassering skal godtas.

Hvor foregår seksuell trakassering?

Seksuell trakassering er til stede i norsk idrett som i samfunnet for øvrig - og det er rimelig å anta at dette forekommer på alle nivåer og i alle aldersgrupper i idretten. Seksuell trakassering kan forekomme mellom utøvere, mellom personer i støtteapparatet eller mellom utøvere og personer i støtteapparatet.

En antar at trakasseringen er mest vanlig der det er store maktforskjeller i et forhold, slik som alder, posisjon eller i gruppe-individ relasjoner - og i miljøer der utøvere og støtteapparat oppholder seg mye sammen i idrettslig sammenheng. Videre kan en anta at hovedproblemet er menn som trakasserer kvinner.

Støtteapparatets ansvar

Begrepet støtteapparat inkluderer personer fra hele støtteapparatet og ellers alle voksne som er involvert i idretten. Støtteapparatet spiller en viktig rolle i utøvernes utvikling. Det har et ansvar for å

skape trygghet og legge forholdene til rette for helse og velferd - og for utviklingen av utøvernes uavhengighet. Støtteapparatet må derfor respektere utøvernes personlige rom og aldri overskride grensene for akseptabel oppførsel.

Støtteapparatet har hovedansvaret for å etablere grenser i forhold til utøverne og for å overholde retningslinjene. Støtteapparatet skal:

1. jobbe for å etablere et trygt miljø og en trygg atmosfære hvor utøveren kan bevege seg trygt
2. avstå fra alle former for handling eller behandling som krenker utøveren. Støtteapparatet skal ikke blande seg unødig i privatlivet til utøveren
3. avstå fra alle former for misbruk og/eller seksuell trakassering av utøveren
4. avstå fra berøringer som kan oppleves som uønsket av utøveren
5. avstå fra alle former for seksuelt ladet verbal intimitet
6. handle på en reservert og respektfull måte overfor utøveren og de områder utøveren bruker under trening, konkurranser og reiser, slik som garderobes og hotellrom
7. ikke tilby noen form for betaling i den hensikt å forlange eller forvente seksuelle tjenester i retur
8. aktivt sørge for at alle i deres idrettsmiljø følger disse retningslinjene

Konkrete "kjøreregler" er i tillegg:

- I Nesjar IF sover vi sammen på sovesal når vi er på cuper – ingen voksne sover alene sammen med noen av utøverne
- I Nesjar IF dusjer ikke trenere alene sammen med enkeltutøvere
- I Nesjar IF er det min. 2 utøvere på hver trening sammen med treneren
- I Nesjar IF inviterer ikke trenere/tillitsvalgte enkeltutøvere hjem til seg uten at flere er tilstede

Utøvernes ansvar

Begrepet utøver inkluderer alle deltakere i all organisert idrettslig aktivitet i alle aldre. For å få til et trygt og godt idrettsmiljø har alle som er involvert i idretten et ansvar. Selv om hovedansvaret ligger hos støtteapparatet, fritar ikke dette utøverne fra et medansvar i å opptre i samsvar med retningslinjene.

Det er alltid en mulighet til stede for at forholdet mellom person i støtteapparat og utøver kan utvikle seg til forelskelse og kjærlighet. Dersom et gjensidig forhold etableres bør situasjonen tas opp og avklares åpent i miljøet.

Hva skal du gjøre når seksuell trakassering forekommer?

Tiltak ved mistanke om brudd på retningslinjene

Dersom du har mistanke om brudd på retningslinjene – og ikke er direkte involvert i hendelsen - konfronter personene det angår direkte og/eller gå til lag-/klubbledelsen. Alle ofre i slike saker skal støttes og oppfordres til å "gå videre" med saken. Du som 3. person bør imidlertid behandle problemet varsomt til du er sikker på at et brudd har funnet sted. Usanne rykter og falske anklager kan være svært skadelig både for deg selv, den personen du anklager, idrettslaget ditt og idrettsmiljøet generelt.

Når forhold oppdages har Nesjar IF besluttet følgende reaksjonsmønster:

- Personer som er dømt for seksuelle overgrep (iht. politiattest) vil ikke bli ansatt som trener eller tillitsvalg i klubben.
- Et medlem som siktes - eller tiltales - for overgrep begått i tilknytning til klubben, vil bli suspendert så lenge etterforskning pågår.
- Dømmes et medlem for overgrep vil vedkommende bli suspendert fra klubben.
- Alle straffbare forhold – eller mistanke om straffbare forhold – skal meldes til politiet via klubbens leder. Alle saker skal også rapporteres NIF.

Når klubben blir gjort kjent med personer i nærmiljøet som er dømt for seksuelle overgrep vil vi via Nærmiljøutvalget kreve følgende:

- Nesjar IF forutsetter at vedkommende – eller ektefelle - ikke engasjerer seg som trener eller tillitsvalg i klubben
- Nesjar IF forutsetter at vedkommende – eller ektefelle – ikke inviterer barn/ungdom hjem for å arbeide hjemme hos seg eller i sosiale sammenhenger
- Nesjar IF forutsetter at vedkommende – eller ektefelle – generelt unngår situasjoner hvor mistanke kan oppstå, eller kan utnyttes til falske anklager

Hva støtteapparatet kan gjøre når de oppdager brudd på retningslinjene

Støtteapparatet må forstå at de er forventet å gå foran som et godt eksempel. Spesielt er det viktig at de ansvarlige for de ulike gruppene i klubben er bevisst på dette – og diskuterer dette åpent med dem det gjelder - når det er liten aldersforskjell mellom trener/tillitsvalgt og utøver.

Når uakseptabel oppførsel blir observert - må støtteapparatet sørge for å gjennomføre de nødvendige tiltak. Slike tiltak kan være:

- snakke med personene det berører direkte
- informere/søke råd hos klubb-/lagledelse, særforbund eller idrettsforbund
- innrapportere bruddet/oppførselen til klubb-/lagledelse, særforbund eller idrettsforbund
- i samråd med offeret rapportere kriminell handling til politiet

Hva offeret selv kan gjøre ved brudd på retningslinjene

Dersom du blir utsatt for seksuell trakassering – bør du klart si fra til den det gjelder. I tillegg bør/kan du ta kontakt med/søke hjelp hos:

- en du stoler på
- Helsesøster (Helsesøster har taushetsplikt) – Hilde Aares – **33 18 83 79**
- Kirkens SOS – døgnåpen kontakttelefon **815 33 300**
- Klubb-/lagledelse – se www.nesjar-if.no, særforbund eller NIF se www.idrett.no

Hovedstyret i Nesjar IF oppfordrer alle medlemmer til å ta kontakt hvis man har mistanke om seksuelle overgrep/trakassering. I tillegg ønsker vi å bli kontaktet hvis man mer generelt mener holdningene/ordbruken i klubben bør endres på dette området.